

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 76 hallituksen esityksen
johdosta maataloustuotteiden tuontisuoja ja hinnanerokorvauksia
koskevaksi lainsäädännöksi**

Eduskunta on 9 päivänä marraskuuta 1993 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen
esityksen n:o 271.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustus-
lakivaliokunta sekä maa- ja metsätalousvalio-
kunta ovat antaneet asiasta lausunnot, jotka
ovat tämän mietinnön liitteinä.

Valiokunta on käsitellyt tässä yhteydessä
eduskunnan valiokuntaan 3 päivänä joulukuuta
1993 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän
ed. Antvuoren ym. lakialoitteen n:o 59 laiksi
tuontimaksulain alentamisesta ja poistamisesta
eräissä tapauksissa.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa vero-
jaostossa, joka on valmistellut mietinnön valio-
kuntaa varten, ovat olleet kuultavina maatalous-
neuvos Esko Juvonen maa- ja metsätalousminis-
teriöstä, vs. finanssineuvos Sakari Alasalmi val-
tiovarainministeriöstä, toimitusjohtaja Jorma
Kallio Valtion viljavarastosta, osastonjohtaja
Keijo Hyvönen Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitosta, ulkomaankauppapäällikkö Lea
Lastikka Elintarviketeollisuusliitosta, johtaja
Osmo Laine Kaupan Keskusliitosta sekä pääsih-
teeri Leena Simonen Suomen Kuluttajaliitosta.

Hallituksen esitys ja lakialoite

Maataloustuotteiden markkinoinnin edistä-
miseksi sekä maatalouden hintatason vakaan-
nuttamiseksi on Suomessa sovellettu vuodesta
1962 lähtien tuontimaksujärjestelmää. Vuodesta
1964 lähtien on ollut voimassa lakiin perustuva
elintarviketuotteiden yhdistetty valmisteverotus-
ja raaka-aineiden hinnanerojen tasausjärjestel-
mä. Tuontimaksujen ja valmisteverojen lisäksi
tuontia on säädelty tulleilla ja lisensseillä. Lisen-
sioinnista on ollut tarkoitus asteittain luopua.

Meneillään on kaksi Suomen kannalta mer-
kittävää kansainvälistä neuvotteluprosessia.
Toinen näistä käydään Euroopan yhteisöjen
(EY) jäsenyydestä ja toinen kansainvälisen kau-
pan ehtojen helpottamisesta kansainvälisen tulli-
järjestön GATTin piirissä. Lisäksi on toteutu-
misvaiheessa ETA-sopimus.

Hallituksen esityksen tavoitteena on voimassa
olevien tuontimaksu- ja hinnanerokorvausjärjes-
telmien yhtenäistäminen maataloustulojärjestel-
män uudistusesityksen kanssa. Esityksen perus-
teluiden mukaan tavoitteena on kehittää järjes-
telmiä Euroopan yhteisössä sekä Ruotsissa käy-
tössä olevien järjestelmien kaltaiseksi.

Hallitus ehdottaa, että säädettäisiin uusi tuon-
timaksulaki, jonka tarkoituksena olisi maata-
loustuotteiden markkinajärjestelmästä annetun
lain mukaisena toimenpiteenä mahdollistaa ta-
voitehintojen ja muiden niihin rinnastettavien
hintojen saavuttaminen kotimaassa sekä rahoit-
taa maataloustuotteiden markkinointirahaston
menoja. Tuontimaksu perittäisiin joko kiinteänä
tai muuttuvana tuontimaksuna tuotteista riip-
puen.

Maataloustuotteiden markkinajärjestelmästä
annetun lain toteuttamiseen liittyen ehdotetaan
lisäksi säädettäväksi laki maataloustuotteiden
hinnanerokorvauksista. Lain tarkoituksena olisi
maataloustuotteiden markkinajärjestelmästä an-
netun lain mukaisena toimenpiteenä hinnanero-
korvausten, hinnanalennuskorvausten ja varas-
tointituen maksaminen markkinoiden säätelemi-
seksi. Maataloustuotteiden hinnanerokorvauk-
sista annettavassa laissa säädettäisiin perusteet
maataloustuotteiden viennin hinnanerokor-
vauksista ja tuetun kotimaisen käytön hinnan-
alennuskorvauksista sekä varastointituesta.

Esitykseen sisältyy myös lakiehdotus elintar-
viketuotteiden valmisteverosta. Lailla kumottai-
siin nykyisin voimassa oleva samanniminen laki.

Lakiehdotuksen sisältö on pääpiirteissään voimassa olevan lain mukainen.

Edellisten lisäksi hallituksen esitykseen sisältyvät ehdotukset laeiksi valmisteverolain muuttamisesta ja tullitariffin muuttamisesta.

Voimassa olevien säännösten perusteella maataloustuotteiden tuontisuojaan, vientitukeen ja hinnanerokorvausjärjestelmään liittyvät tehtävät jakaantuvat kolmen eri ministeriön hallinnonalalle. Valtiovarainministeriö ja tullihallitus huolehtivat tuontimaksulain ja elintarviketuotteiden valmisteverolain mukaisista hallinto-tehtävistä, kauppa- ja teollisuusministeriö huolehtii maataloustulolain mukaisista maataloustuotteiden vientituen hallintotehtävistä sekä maa- ja metsätalousministeriö maataloustulolain mukaisesta vientiin rinnastettavasta kotimaisten hintojen alentamisesta. Hallitus ehdottaa, että hallinto yhtenäistettäisiin kokoamalla kyseessä olevien asioiden hallinto yksinomaan maa- ja metsätalousministeriöön.

Lakialoitteeseen n:o 59 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan hallituksen esityksen mukainen tuontimaksulain 6 § korvattaisiin perustuslainsäätämisyjärjestyksessä säädettävällä erillisellä lailla.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää esityksessä tarkoitettua lainsäädäntöä tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavin muutoksin.

Valtiovarainvaliokunta on 2 päivänä joulukuuta 1993 pyytänyt maa- ja metsätalousministeriötä tekemään valtiovarainvaliokunnalle kirjallisen ehdotuksensa niistä muutoksista, jotka aiheutuvat siitä, että hallituksen esitys n:o 273 laiksi maataloustuotteiden markkinointirahastosta on jäänyt eduskunnassa lepäämään.

Maa- ja metsätalousministeriö on 3 päivänä joulukuuta 1993 tehnyt valtiovarainvaliokunnalle edellä tarkoitetun ehdotuksensa. Siihen ministeriö on sisällyttänyt myös perustuslakivaliokunnan asiasta antamasta lausunnosta n:o 31 aiheutuvat muutokset sekä lisäksi eräitä teknisiä korjauksia.

Valiokunta ehdottaa, että käsiteltävänä oleviin lakiehdotuksiin tehdään edellä tarkoitetut muutokset. Valtiovarainvaliokunta toteaa omalla käsityksensä, että myös esitykseen sisältyvä 1. lakiehdotus voidaan jäljempänä mainittavien

muutosten jälkeen käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

1. Tuontimaksulaki

1 §. *Lain tarkoitus.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan poistettavaksi, mikä aiheutuu siitä, ettei markkinointirahasto toteudu.

3 §. *Tuontimaksun muuttaminen.* Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön on muutettava tuontimaksuja laissa säädettävien edellytysten täytyessä.

5 §. *Vähimmäistuontihinta.* Vähimmäistuontihinnan määräämisen edellytyksiä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että valtioneuvoston on määrättävä vähimmäistuontihinta, jos tuonti tapahtuisi hinnalla, joka selvästi alittaa kotimaisen hintatason. Vähimmäistuontihinta on silloin asetettava edustavan maailmanmarkkinahinnan tasolle.

6 §. *Tuonti tuontimaksutta tai alennetulla tuontimaksulla.* Lain liitteeksi ehdotetaan lisättäväksi etuluettelo, johon on koottu sekä kauppaa että teollisuutta koskevat tuontimaksuedut.

Keskeisten tuotteiden tuonti ehdotetaan sallittavaksi tuontimaksuilla, jotka asetettaisiin liitteessä nykyisten tullien tasolle. Liitteessä mainitut ajankohdat ja kiintiöiden määrät vastaavat mahdollisimman tarkasti nykyistä lisensioitua tuontia. Pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi säännös, jonka mukaisesti kiintiöiden määriä voitaisiin satovaihteluiden tai muista erityisistä syistä lisätä. Myös tuonnin ajankohtia voitaisiin samoista syistä muuttaa. Edellytyksenä kuitenkin olisi, ettei toimenpiteistä aiheutuisi haittaa kotimaiselle tuotannolle.

Teollisuuden tuontia ei ole tarkoitus rajoittaa nykyisestä. Etuluetteloon ehdotetaan siirrettäväksi kaikki nykyisen tuontimaksulain perusteella annettuun valtiovarainministeriön päätökseen sisältyvät teollisuusedut. Etuluetteloon siirrettäisiin myös nykyisestä elintarviketuotteiden valmisteverosta annetusta laista verottomuus-säännökset siltä osin kuin ne koskevat tuotteita, jotka on hallituksen esityksessä ehdotettu siirrettäväksi elintarviketuotteiden valmisteverosta annetun lain piiristä tuontimaksulain piiriin. Luetteloon ehdotetaan sisällytettäväksi myös peruna ja puutarhatuotteet, joita teollisuus on tuonut maahan. Kotimaisen sopimustuotannon turvaamiseksi tuonti ehdotetaan toteutettavaksi edelleen kiintiöiden puitteissa siltä osin, kuin se

koskee tuotteita, jotka eivät ole kuuluneet auto-maattisen lisensoinnin piiriin. Niiden tuotteiden tuonnille, joita teollisuus on voinut tuoda vapaasti, ei ehdoteta määräkiintiöitä. Makaroni-, keksi- ja makeisteollisuuden käyttämän erikoisvehnän sekä näkkileipäteollisuuden käyttämän tuontirukiin tuontimaksut ehdotetaan alennettavaksi tasolle, joka säilyttäisi teollisuuden raaka-ainekustannukset näiltä osin nykyisellä tasolla. Alennuksen määrä tarkistettaisiin viljan tavoitehintojen muutosten yhteydessä.

Pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi säännös, jonka mukaisesti ennen lain voimaantuloa tehtyjen kansainvälisten sopimusten yleisenä liha- ja meijerituotteiden tuontimaksutasona pidettäisiin vuoden 1993 toukokuun tuontimaksutasoa. Lisäksi juustoja voitaisiin tuoda nykyisellä tuontimaksulla yhteensä 350 tonnia. Määrä olisi noin 200 tonnia suurempi kuin nykyinen täydellä tuontimaksulla tapahtuvan tuonnin määrä.

Riistan, puhvelinlihan, visentinlihan, biisoninlihan ja villisianlihan tuontimaksut ehdotetaan alennettavaksi 70 tonnin osalta kahteen kolmasosaan voimassa olevasta tuontimaksusta.

Eduskunnan äänestettyä hallituksen esityksen maatalouden markkinointirahastolaiksi lepäämään yli vaalien koko maatalouden markkina-järjestelmän luonne ja toimivuus muuttuu.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksen mukaisen tuontimaksulain 6 §:n mukaan hallituksen tehtävänä on pitää erityistä huolta kuluttajahintojen ja teollisuuden raaka-ainekustannusten kohtuullisuudesta ja pyrkiä niiden alentamiseen tai nousun estämiseen poistamalla tarvittaessa tuontimaksu tai alentamalla sitä ottaen kuitenkin huomioon, ettei siitä saa aiheutua haittaa kotimaiselle maataloustuotannolle tai teollisuudelle. Hallituksen tuontimaksulakia koskeva esitys annettiin eduskunnalle yhtäaikaan maatalouden markkinointirahastoa koskevan esityksen kanssa. Valiokunta katsoo, että hallituksen tuontimaksulakiesityksen mukainen 6 § on tarkoituksenmukainen tuontimaksujärjestelmän onnistuneen toteuttamisen kannalta. Perustuslakivaliokunnan lausunnon vuoksi mainittua pykälää on kuitenkin tarkoituksenmukaista tässä yhteydessä muuttaa. Valiokunnan käsityksen mukaan hallituksen tulee kuitenkin edelleen pyrkiä hallituksen tuontimaksuesityksen 6 §:n mukaiseen tavoitteeseen valiokunnan uudelleen muotoileman 6 §:n sallimissa puitteissa. Mikäli uudelleen muotoiltu 6 § ei täysimääräisesti mahdollista alkuperäisen 6 §:n tavoitteen saavutta-

mista, tulee hallituksen välittömästi arvioida tilanne ja ryhtyä tarvittaviin lainsäädäntötoimiin, jotta eduskunta antaa hallitukselle riittävät valtuussäännökset.

Valiokunta edellyttää, että lakiesityksen 6 §:ää koskeva perusteellinen selvitys liitetään maa- ja metsätalousministeriön toimesta tehtävään selvitykseen järjestelmän vaikutuksista ja että asia käsitellään hallituksessa hyvissä ajoin vuoden 1994 aikana.

8 §. Vientietu. Vientietuun ehdotetaan sovellettavaksi, mitä tulliverolaissa on säädetty. Vientietua myönnettäessä maa- ja metsätalousministeriön olisi lausunnossaan otettava huomioon kotimaiselle tuotannolle aiheutuvan haitan lisäksi hinnanerokorvausvarojen riittävyys. Tarkoituksena on, että ministeriö pyytäisi edelleen lausunnon maatalouden markkinointineuvostolta.

13 §. Muiden säännösten soveltaminen. Sanontaa ehdotetaan täsmennettäväksi lisäämällä muutoksenhaku niihin toimenpiteisiin, joihin sovelletaan, mitä tullista on säädetty tai määrätty. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi momentti, jossa säädettäisiin teollisuusetujen myöntämis-menettelystä ja käytön selvittämisestä.

15 §. Tuontimaksujen tilittäminen. Pykälä ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi.

16 §. Voimaantulo. Lakia ehdotetaan sovellettavaksi tuotteisiin, jotka luovutetaan tullivalvonnasta 1 päivänä maaliskuuta 1994 tai sen jälkeen. Vastaavasti ehdotetaan 2 momentin määräaikaan jatkettavaksi helmikuun 1994 loppuun.

2. Laki elintarviketuotteiden valmisteverosta

1 §. Lain tarkoitus. Pykälän 2 momentti ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi.

4 §. Veron ja hinnaneron määrittämisen perusteet. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi.

5 §. Veron muuttaminen. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön on muutettava veroa laissa säädettävien edellytysten täyttyessä. Sanamuoto olisi näin ollen yhdenmukainen vastaavan tuontimaksulain säädöksen kanssa.

15 §. Verotulojen tilittäminen. Pykälä ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi.

16 §. Voimaantulo. Lakia ehdotetaan sovellettavaksi tuotteisiin, jotka viedään valmistuspai-

kalta tai luovutetaan tullivalvonnasta 1 päivänä maaliskuuta 1994 tai sen jälkeen.

Lakiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi eräitä teknisiä tarkistuksia.

3. Laki maataloustuotteiden hinnanerokorvauksista

4 §. *Tuotteet, joihin sisältyvistä maataloustuotteista ja välivalmisteista voidaan maksaa hinnanerokorvausta.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan maasta vietyyn tuotteeseen sisältyvästä tuontiraaka-aineesta, josta on maahantuonnin yhteydessä kannettu tuontimaksu, suoritettaisiin hinnanerokorvauksena määrä, joka vastaa kannettua tuontimaksua. Hallituksen esityksessä säännös sisältyi tuontimaksulain 8 §:ään.

6 §. *Jalosteiden ja tullitariffin 15.—23. ryhmiin kuuluvien tuotteiden hinnanerokorvauksen laskeminen.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi momentti, jonka mukaisesti hinnanerokorvausmäärissä otetaan vähennyksenä huomioon liikevaihtoverolain 55 §:ssä tarkoitettu palauttamatta jääneen liikevaihtoveron määrä.

8 §. *Mää rä kiintiöt ja rajoitukset.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että vientimäärien ohella myös hinnanerokorvausten määriä voidaan rajoittaa hinnanerokorvausvarojen niukuuden tai muun erityisen syyn takia.

9 §. *Hinnanerokorvauksen vahvistaminen etukäteen.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi sanallinen tarkistus.

10 §. *Toimivaltainen viranomainen ja päätösten julkaiseminen.* Hinnanerokorvausten, hinnanalennuskorvausten ja varastointituen maksamisen perusteista päättäminen ehdotetaan annettavaksi valtioneuvostolle. Markkinointirahaston sijasta maa- ja metsätalousministeriö teki hinnanerokorvausten, hinnanalennuskorvausten ja varastointituen maksamispäätökset.

17 §. *Oikaisu, takaisinperintä, valvonta ja salassapitovelvollisuus.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi sanonnallinen tarkistus.

20 §. *Tiedoksisaanti ja muutoksenhaku.* Hinnanerokorvausta, hinnanalennuskorvausta ja varastointitukea sekä oikaisua ja takaisinperin-

tää koskeissa asioissa ehdotetaan haettavaksi muutosta siten kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty.

22 §. *Tarkemmat säännökset.* Pykälässä ehdotetaan tarkemmin säädettäväksi, mitä asetuksessa säädetään.

23 §. *Voimaantulo.* Lakia ehdotetaan sovellettavaksi tuotteisiin, jotka viedään maasta tai siirretään muonitusvarastoon tai verottomien tavaroiden myymälään 1 päivänä maaliskuuta 1994 tai sen jälkeen.

24 §. *Siirtymäsäännökset elintarviketuotteiden hinnanerokorvauksista annetussa valtioneuvoston päätöksessä tarkoitetuista tuotteista.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi samat ajalliset täsmennykset kuin edelliseen lakiehdotukseenkin.

25 §. *Vientitukea koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi samat ajalliset täsmennykset kuin edelliseen lakiehdotukseenkin.

4. Laki valmisteverotuslain muuttamisesta

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1994.

5. Laki tullitariffilain ja sen liitteenä olevan tullitariffin muuttamisesta

Esityksestä ehdotetaan poistettavaksi markkinointirahastosta annettavaksi tarkoitettuun lakiin liittyvä kytkeä. Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1994.

6. Käsitellyt aloitteet

Käsitellyn aloitteen suhteen valiokunta on asettanut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Tuontimaksulaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)
(2 mom. *poist.*)

2 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 §

Tuontimaksun muuttaminen

(1—3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Ministeriön on muutettava perustuotteen ja kyseistä perustuotetta sisältävien tuontimaksuluettelon A tuotteiden tuontimaksuja hinnaneron muutosta vastaavasti, jos tämän pykälän 2 momentin perusteella määräytyvä hinnaneron muutos on vähintään viisi prosenttia verrattuna voimassa olevan tuontimaksun perusteena olevaan hinnaneroon. Jos muutos on edellä mainittua pienempi, *ministeriön on muutettava* tuontimaksua, mikäli se markkinatilanteen kannalta on tarpeellista.

Milloin tuontimaksuluettelon B jalosteen tuontimaksun perusteena oleva hinnanero on 1 päivästä helmikuuta, 1 päivästä toukokuuta, 1 päivästä elokuuta tai 1 päivästä marraskuuta laskettavan kolmen kuukauden jakson kahden ensimmäisen kuukauden ja kolmannen kuukauden kymmenen ensimmäisen päivän aikana keskimäärin korkeampi tai alempi kuin sovellettavan tuontimaksun perusteena oleva hinnanero, ministeriön on muutettava tuontimaksua hinnaneron muutosta vastaavasti vertailuaikaa seuraavan kalenterikuukauden alusta. *Ministeriön on muutettava* tuontimaksuja myös muuna ajankohtana, jos tuontimaksun perusteena olevat hinnat ovat muuttuneet merkittävästi.

4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 §

Vähimmäistuontihinta

Valtioneuvoston on määrättävä 2 §:n perustuotteelle, tuontimaksuluettelon A tuotteelle ja tuontimaksutaulukon II tuotteelle *vähimmäistuontihinta*, joka vastaa edustavaa maailmanmarkkinahintaa, *jos tuonti muutoin tapahtuisi hinnalla, joka alittaa selvästi kotimaisen hintatason*. Milloin tuotteen tullausarvolain (906/80) mukainen tullausarvo alittaa kulloinkin sovellettavan vähimmäistuontihinnan, tuontimaksua on korotettava alitusta vastaavalla määrällä.

6 §

Tuonti tuontimaksutta tai alennetulla tuontimaksulla

Tämän lain liitteenä olevassa etuluettelossa mainituista tuotteista kannetaan tuontimaksua luettelon mukaisesti. Maa- ja metsätalousministeriön on asetettava teollisuuden tuontiraaka-ainetarvetta vastaavat kiintiöt tullitariffin 07. ja 08. ryhmiin kuuluville tuotteille mansikoita ja vadelmia lukuun ottamatta sekä kiintiö tullitariffin 10. ryhmään kuuluvalla erikoisvehnälle ja rukiille.

Viljan alennettua tuontimaksua on muutettava tavoitehintojen muutoksen yhteydessä 3 §:n mukaisesti.

Valtioneuvosto voi satovaihteluiden vuoksi tai muista erityisistä syistä lisätä taulukossa mainittuja kiintiöiden määriä ja pidentää alennetulla tuontimaksulla tapahtuvan tuonnin aikaa edellyttäen, että toimenpiteistä ei aiheudu haittaa kotimaiselle tuotannolle.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyjen kansainvälisten kauppasopimusten yleisinä liha- ja meijerituotteiden tuontimaksuina pidetään vuoden 1993 toukokuun tuontimaksutasoa. Lisäksi tullitariffin nimikkeeseen 04.06 kuuluvia juustoja voidaan tuoda maahan yhteensä 350 tonnia vuodessa alennetulla tuontimaksulla, joka on 23,59 markkaa kilolta.

Tullitariffin nimikkeeseen 02.02 kuuluvaa bii-soninlihaa, puhvelinlihaa ja visentinlihaa, nimikkeeseen 02.03 kuuluvaa villisianlihaa sekä nimikkeeseen 02.08 kuuluvaa riistaa voidaan tuoda maahan yhteensä 70 tonnia vuodessa tuontimaksulla, joka on kaksi kolmasosaa voimassa olevasta tuontimaksusta.

7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8 §

Vientietu (poist.)

Maahan tuotavaan tuotteeseen, joka käytetään vientituotteen valmistukseen, sovelletaan, mitä vientiedusta on tulliverolaissa säädetty. Ennen vientiedun myöntämistä on kuultava maa- ja metsätalousministeriötä, jonka on otettava huomioon kotimaiselle tuotannolle aiheutuvan haitan lisäksi myös käytettävissä olevien hinnanerokorvausvarojen riittävyys.

9—12 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

13 §

Muiden säännösten soveltaminen

Tuontimaksusta on, ellei tässä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä tullin määräämisestä, tullittomuudesta, tullin palauttamisesta, ennakkotiedosta, muutoksenhausta, huojentamisesta, tullin maksamisen lykkäykse-

tä sekä muutoinkin, mitä tulliverotuksen toimitamisesta ja tullista on säädetty tai määrätty. Liitteenä olevassa etuettelossa määriteltäviin teollisiin käyttötarkoituksiin käytettäville tuotteille myönnetään mainitun luettelon mukainen tuontimaksu noudattaen, mitä tulliverolain (1386/92) 22 §:ssä sekä tulliveroasetuksen (1387/92) 9—11 §:ssä säädetään vienti- ja alusrakennusedun myöntämismenettelystä ja käytön selvittämisestä.

14 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

15 §

(Poist.)

15 §

(Kuten hallituksen esityksen 16 §)

16 (17) §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Sitä sovelletaan tuotteisiin, jotka luovutetaan tullivalvonnasta 1 päivänä maaliskuuta 1994 ja sen jälkeen.

Tällä lailla kumotaan 23 päivänä joulukuuta 1977 annettu tuontimaksulaki (1008/77) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Helmikuun 1994 loppuun mennessä tullivalvonnasta luovutettuihin tuotteisiin sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

TUONTIMAKSUTAULUKKO I

(Kuten hallituksen esityksessä)

TUONTIMAKSUTAULUKKO II

07.01.stä 10.00 90.00	10	Tuoreet tai jäädytetyt perunat: — siemenperunat	2,60
		— muut: — — uusi peruna:	
	10	— — — tullattaessa 1.1.—30.6.	8,00
	20	— — — tullattaessa 1.7.—15.8.	2,58
	30	— — muu	1,09

(HS-nimikkeet 07.03:sta—23.08:sta kuten hallituksen esityksessä)

ETULUETTELO (Uusi)

Nimike	Tuote ja sen käyttötarkoitus	Tuonti- maksu mk/kg	Kiintiö t
07.01.10:stä	Siemenperuna ruoka- ja täkkelysperunateollisuuden käyttöön	0,60	*
07.01.10:stä	Siemenperuna kanta-aineistoksi ja lajikekokeisiin	0,60	100
07.01.90:stä	Peruna ruokateollisuuden tuotteiden valmistukseen	0,60	*
07.03.10:stä	Kepasipuli ruokateollisuuden tuotteiden valmistukseen	0,61	*
	Kepasipuli, tullattaessa 25.5.—30.6.	35 %	
	vähin tm	0,61	2 000
07.03.90:stä	Purjosipuli, tullattaessa 1.3.—15.5	9 %	
	vähin tm	0,23	700
07.04.90:stä	Valko- ja punakaali ruokateollisuuden tuotteiden valmistukseen	0,23	*
	Valko- ja punakaali, tullattaessa 10.5.—2.6.	17 %	
	vähin tm	0,23	1 200
07.06.10:stä	Porkkanat ruokateollisuuden tuotteiden valmistukseen	0,23	*
	Porkkanat, tullattaessa 1.6.—15.6.	16 %	
	vähin tm	0,23	550
07.06.90:stä	Mukulaselleri ruokateollisuuden tuotteiden valmistukseen	0,59	*
07.06.90:stä	Punajuuret ruokateollisuuden tuotteiden valmistukseen	0,36	*
07.07.00:sta	Kurkut tullattaessa säilöntäteollisuuden tuotteiden valmistukseen	0,65	*
	Kurkut, tullattaessa 1.3.—21.3.	39 %	
	vähin tm	0,65	360
07.13.10:stä	Esikeitetty ilmaquvattu herne elintarviketeollisuuden käyttöön	vapaa	*
08.10.10:stä	Mansikat tullitariffin 20., 21. ja 22. ryhmiin kuuluvien hillojen, mehujen ja juomien valmistukseen	28 %	
	Mansikat, tullattaessa 1.5.—31.5.	28 %	
	vähin tm	1,06	60
08.10.20:stä	Vadelmat tullitariffin 20., 21. ja 22. ryhmiin kuuluvien hillojen, mehujen ja juomien valmistukseen	28 %	
	vähin tm	1,06	
08.11.10:stä	Mansikat tullitariffin 20., 21. ja 22. ryhmiin kuuluvien hillojen, mehujen ja juomien valmistukseen	25 %	
	Mansikat, muuhun kuin teolliseen käyttöön	25 %	1 250

Nimike	Tuote ja sen käyttötarkoitus	Tuonti- maksu mk/kg	Kiintiö t
08.11.20:stä	Mustaherukat, punaherukat, valkoherukat ja karviaiset, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämättömät, tullitariffin 20., 21. ja 22. ryhmiin kuuluvien hillojen, mehujen ja juomien valmistukseen	25 %	*
10.01.10:stä	Durumvehnä makaronin valmistukseen	1,20 mk/kg	*
10.01.90:stä	Vehnä keksien ja lakritsin valmistukseen	1,70 mk/kg	*
10.02.00:sta	Ruis näkkileivän ja ruiskorppujen valmistukseen	2,00 mk/kg	*
11.04.30:stä	Vehnänalkiot turkiseläinten rehuksi	vapaa	
11.08.12:sta	Maissinalkiot kasvirasvojen ja -öljyjen valmistukseen	vapaa	
	Maissitärkkelys tullitariffin nimikkeiden 28.18, 29.22, 29.23, 29.32, 29.33, 29.34 ja 29.40 orgaanisten hedelmä- ja aminohappojen tai nimikkeen 35.07 entsyymien tai nimikkeen 38.23 tuotteiden (ei kuitenkaan sorbitolin) valmistukseen	vapaa	
	Maissitärkkelys kivennäisvillateosten valmistukseen	vapaa	
	Maissitärkkelys tullitariffin nimikkeen 44.12 puutavaroiden valmistukseen	vapaa	
	Maissitärkkelys lääkkeiden valmistukseen	vapaa	
	Turkisten muokkauksessa käytettävä maissitärkkelys	vapaa	
	Maissitärkkelys, jonka makeisteollisuus käyttää valutärkkelyksenä makeisverolain alaisten tuotteiden valmistuksessa tai tarttumisen estoaineena lakritsituotteiden valmistuksessa	vapaa	
11.08.13:sta	Perunatarkkelys tullitariffin nimikkeen 44.12 puutavaroiden valmistukseen	vapaa	
11.09.00	Perunatarkkelys lääkkeiden valmistukseen	vapaa	
	Vehnägluteeni, myös kuivattu	1/2 täydestä tuonti- maksusta	
17.01.11:sta	Sokerinraffinoimisteollisuudessa käytettävä juurikassokeri	vapaa	
17.01.99:stä	Sokerinraffinoimisteollisuudessa käytettävä kidesokeri	vapaa	
17.02.10:stä	Laktoosi tullitariffin nimikkeiden 30.04 ja 30.06 lääkkeiden ja nimikkeen 30.06 ehkäisytablettien sekä nimikkeen 35.07 entsyymien valmistukseen	vapaa	
17.02.30:stä	Glukoosi lääkkeiden valmistukseen	vapaa	
	Glukoosi tullitariffin nimikkeiden 29.18, 29.22, 29.23, 29.32, 29.33, 29.34 ja 29.40 orgaanisten hedelmä- ja aminohappojen tai nimikkeen 35.07 entsyymien tai nimikkeen 38.23 tuotteiden (ei kuitenkaan sorbitolin) valmistukseen	vapaa	
17.02.90:stä	Glukoosi hiivan valmistukseen	vapaa	
17.03.10:stä	Sokeriväri virvoitusjuomateollisuuden tuotteiden, alkoholijuomien, mallasuutteen tai mallasuutetuotteiden valmistukseen	vapaa	
	Ruokosokerimelassi rommin valmistukseen	vapaa	
	Sokerinraffinoimisteollisuudessa käytettävä, ihmisravinnoksi soveltumaton ruokosokerimelassi	vapaa	
17.03.90:stä	Ihmisravinnoksi soveltumaton ruokosokerimelassi painohiivan, kuolleen eli inaktiivisen hiivan tai tullitariffin nimikkeen 29.22 aminohappojen (lysiinin) valmistukseen	vapaa	
	Sokerinraffinoimisteollisuudessa käytettävä ihmisravinnoksi soveltumaton melassi	vapaa	
	Ihmisravinnoksi soveltumaton melassi painohiivan, kuolleen eli inaktiivisen hiivan tai tullitariffin nimikkeen 29.22 aminohappojen (lysiinin) valmistukseen	vapaa	
35.01.90:stä	Kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset tullitariffin nimikkeiden 21.06 ja 35.01 leivänkiilteiden valmistukseen	vapaa	
	Kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset tullitariffin nimikkeiden 30.04 ja 30.06 lääkkeiden ja nimikkeen 30.06 ehkäisytablettien valmistukseen	vapaa	
	Kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset tullitariffin nimikkeiden 32.08, 32.09 ja 32.10 maalien ja lakkojen valmistukseen	vapaa	
	Kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset tullitariffin nimikkeiden 33.04, 33.05, 33.06 ja 33.07 kosmeettisten tuotteiden valmistukseen	vapaa	

* Kiintiö voidaan asettaa 6 §:n 1 momentin perusteella

2.

Laki**elintarviketuotteiden valmisteverosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

(2 mom. *poist.*)

2 ja 3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 §

Veron ja hinnaneron määräämisen perusteet

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Maa- ja metsätalousministeriö, jäljempänä ministeriö, vahvistaa kertoimet, joita sovelletaan määrättäessä verotaulukossa mainittujen tuotteiden hinnanerot tuontimaksulain (/) 2 §:n mukaisista perustuotteiden (*raaka-aineet*) hinnaneroista. Ministeriö vahvistaa mainittujen tuotteiden verot vastaavien tuotteiden hinnanerojen suuruisiksi. *Ministeriön on muutettava* kertoimia, milloin tuotteen keskimääräinen raaka-ainekoostumus on muuttunut.

5 §

Veron muuttaminen

Milloin 4 §:n 2 momentin mukaisesti laskettu verotaulukossa mainitun tuotteen hinnaero on 1 päivästä helmikuuta, 1 päivästä toukokuuta, 1 päivästä elokuuta tai 1 päivästä marraskuuta laskettavan kolmen kuukauden jakson kahden

ensimmäisen kuukauden ja kolmannen kuukauden kymmenen ensimmäisen päivän aikana keskimäärin korkeampi tai alempi kuin sovellettavan veron perusteena oleva hinnaero, ministeriön on muutettava veroa hinnaneron muutosta vastaavasti tätä vertailuaikaa seuraavan kalenterikuukauden alusta. *Ministeriön on muutettava* veroa myös muulloin, jos veron perusteena olevat hinnat ovat muuttuneet merkittävästi.

6—14 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

15 §

(*Poist.*)

15 §

(Kuten hallituksen esityksen 16 §)

16 (17) §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Sitä sovelletaan tuotteisiin, jotka viedään valmistuspaikalta tai luovutetaan tullivalvonnasta 1 päivänä maaliskuuta 1994 tai sen jälkeen. Tuotteisiin, jotka viedään valmistuspaikalta tai luovutetaan tullivalvonnasta vuoden 1994 tammi- ja helmikuun aikana, sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

VEROTAULUKKO

(HS-nimikkeet 04.03:sta—20.09:stä kuten hallituksen esityksessä)

21.03:sta		Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset; sinappijauho ja valmistettu sinappi; ei kuitenkaan soijakastike ja tomaattikastike ja muut tomaattikastikkeet:	
30.00:stä	— 10	sinappijauho ja valmistettu sinappi: — — valmistettu sinappi, vähintään 5 % painosta lisättyä sokeria sisältävä	0,73
		— muut: (HS-nimike 21.03:sta kohta 90.90:stä kuten hallituksen esityksessä) (HS-nimikkeet 21.04:stä—22.04:stä kuten hallituksen esityksessä)	
22.06:sta		Muut käymistietä valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymistietä valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymistietä valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat:	
00.99	10	(HS-nimike 22.06 kohdat 00.10—00.98 kuten hallituksen esityksessä) — — — alkoholipitoisuus yli 14 t-%	1,45
		(HS-nimike 22.08:sta kuten hallituksen esityksessä)	
29.05:stä		Asykliset alkoholit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset:	
43.00	10	— mannitoli, kuivapainon mukaan	5,45
44.00	10	— D-glusitoli (sorbitoli), kuivapainon mukaan	4,36

3.

Laki

maataloustuotteiden hinnanerokorvauksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 §

Tuotteet, joihin sisältyvistä maataloustuotteista ja välivalmisteista voidaan maksaa hinnanerokorvausta

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos maasta viety tuote on osoitettu valmistetuksi raaka-aineesta, josta on maahantuonnin yhteydessä kannettu tuontimaksu, hinnanerokorvauksena voidaan suorittaa määrä, joka vastaa sanotusta raaka-aineesta kannettua tuontimaksua (takaisinmaksu).

Hinnanerokorvausta ei makseta raaka-aineesta, joka on tuontimaksulain 8 §:n mukaisesti tuotu maahan vientiedulla.

5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 §

Jalosteiden ja tullitariffin 15.—23. ryhmään kuuluvien tuotteiden hinnanerokorvauksen laskeminen

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Hinnanerokorvausmäärissä otetaan vähennyksenä huomioon liikevaihtoverolain 55 §:ssä tar-

koitettu palauttamatta jääneen liikevaihtoveron määrä. (Uusi)

7 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8 §

Määräkiintiöt ja rajoitukset

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Myös muiden kuin edellä 1 momentissa tarkoitettujen tuotteiden tuettua vientiä ja hinnan-
erokorvausten määriä voidaan rajoittaa hinnan-
erokorvausvarojen niukkuuden tai muun erityi-
sen syyn takia. Päätöksen tässä pykälässä tarkoi-
tettujen määräkiintiöiden asettamisesta tai muista
rajoituksista tekee valtioneuvosto.

9 §

Hinnanerokorvauksen vahvistaminen etukäteen

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Viejän tai siirtäjän on tarvittaessa saadaksesen
sanotun vahvistuksen asetettava vakuus siten
kuin maa- ja metsätalousministeriö määrää.

10 §

*Toimivaltainen viranomainen ja päätösten
julkaiseminen*

Valtioneuvosto

(1 kohta kuten hallituksen esityksessä)

2) määrää luettelon 4 §:ssä tarkoitetuista raa-
ka-aineista ja tuotteista sekä päättää raaka-ainei-
den hinnanerot 5 ja 7 §:n perusteella;

(3 kohta kuten hallituksen esityksessä)

(4 kohta poist.)

4) päättää 2 §:n 2 momentissa tarkoitetuista
tuotteista ja hinnanalennuskorvauksista sekä

5) päättää 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua
varastoinnin tuesta.

Maa- ja metsätalousministeriö

1) määrää hinnanerokorvauksen hakemisme-
nettelystä sekä 11 ja 13 §:ssä tarkoitetuista il-
moittamisvelvollisuuksista;

2) tekee päätökset hinnanerokorvausten, hin-
nalanennuskorvausten ja varastointituen maksa-
misesta;

3) päättää 9 §:ssä tarkoitettua hinnanerokor-
vauksen vahvistamisesta etukäteen ja asetetta-
vasta vakuudesta sekä

4) päättää 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista
päätöksistä perittävistä toimitusmaksuista.

*Maa- ja metsätalousministeriön on tarkoituk-
senmukaisella tavalla julkaistava 1 momentin 1—
5 ja 2 momentin 4 kohdissa tarkoitettut päätökset
ja määräykset sekä 2 momentin 1 kohdassa
tarkoitettua hakemismenettelyä koskevat mää-
räykset.*

Asetuksella voidaan säätää 2 momentin 2
kohdassa tarkoitettut päätökset muun viran-
omaisen kuin maa- ja metsätalousministeriön teh-
täväksi. Tällöin sovelletaan 17 §:n 1 momentin,
18 §:n 3 momentin ja 20 §:n säännöksiä soveltu-
vin osin.

11—16 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

17 §

*Oikaisu, takaisinperintä, valvonta ja salassapito-
velvollisuus*

Tukea koskevaan päätökseen liittyvästä oi-
kaisusta, perusteettomasti tai liikaa maksetun
tuen takaisinperinnästä, valvonnasta ja salassa-
pitovelvollisuudesta on tätä lakia sovellettaessa
soveltuvin osin noudatettava, mitä niistä on maa-
seutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa nou-
datettavasta menettelystä annetun lain (1336/92)
6—9 §:ssä säädetty.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

18 ja 19 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

20 §

Tiedoksisaanti ja muutoksenhaku

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

*Maa- ja metsätalousministeriön 10 §:ssä tar-
koitettuun päätökseen hinnanerokorvausta, hin-
nalanennuskorvausta, varastointitukea sekä 17 §:n
mukaista oikaisua ja takaisinperintää koskevissa
asioissa haetaan muutosta siten, kuin muutoksen-
hausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50)
on säädetty.*

21 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

22 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytän-
töönpanosta, pienimmästä maksettavasta ja ta-
kaisinperittävästä hinnanerokorvauksesta sekä

raaka-ainemäärien ilmoittamisesta ja hinnanero-
korvauksen maksamisesta annetaan tarvittaessa
asetuksella.

23 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 . Sitä sovelletaan tuotteisiin, jotka
viedään maasta tai siirretään muonitusvarastoon
tai verottomien tavaroiden myymälään 1 päivä-
nä *maaliskuuta* 1994, tai sen jälkeen.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

24 §

Siirtymäsäännökset elintarviketuotteiden hinnan-
erokorvauksista annetussa valtioneuvoston
päätöksessä tarkoitetuista tuotteista

Ennen 1 päivää *maaliskuuta* 1994 maasta
vietyihin taikka vapaa-alueelle, tullivarastoon
tai verottomien tavaroiden myymälään siirrettyi-
hin tai verottomaan käyttötarkoitukseen toimi-
tettuihin tai hinnanerokorvaukseen muutoin oi-
keuttaviin tuotteisiin sovelletaan elintarviketuot-
teiden valmisteverosta 7 päivänä joulukuuta
1979 annettua lakia (868/79) ja siihen myöhem-
min tehtyjä muutoksia sekä niiden nojalla annet-
tuja säännöksiä ja määräyksiä sekä 3 päivänä

heinäkuuta 1974 annettua valmisteverotuslakia
(558/74) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia
kuitenkin niin, että hinnanerokorvausta koske-
vat veroilmoitukset ja hakemukset edellä tarkoi-
tetuista verottomista tai muista toimituksista on
jätettävä asianomaiselle piiritullikamarille vii-
meistään 30 päivään *huhtikuuta* 1994 mennessä.

Niin ikään edellä mainittujen lakien ja niiden
nojalla annettujen säännösten tarkastusta koske-
via säännöksiä sovelletaan tämän lain estämättä
1.3.1994—31.12.1994 maasta vietyihin tai muo-
nitusvarastoon tai verottomien tavaroiden myy-
mälään siirrettyihin tuotteisiin, joiden osalta tar-
kastuksen suorittavat tulliviranomaiset.

Tällä lailla kumotaan matkustajien maasta
viemien tuotteiden valmisteverosta 14 päivänä
kesäkuuta 1985 annettu laki (453/85), kuitenkin
niin, että *tammi- ja helmikuun* 1994 aikana mat-
kustajien maasta viemiin tuotteisiin sovelletaan
edellä mainittua kumottua lakia.

25 §

Vientitukea koskevat siirtymäsäännökset

Tuotteisiin, jotka viedään maasta tai siirre-
tään muonitusvarastoon vuoden 1994 *tammi- ja*
helmikuun aikana, sovelletaan ennen tämän lain
voimaantuloa voimassa olleita valtioneuvoston
ja kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksiä.

4.

Laki**valmisteverotuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 3 päivänä heinäkuuta 1974 annetun valmisteverotuslain (558/74) 1 §:n 2 momentti, 9 §:n 4 momentti ja 15 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 2 momentti ja 15 §:n 4 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1287/88) sekä 9 §:n 4 momentti 15 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (469/84), sekä

muutetaan 3 §, 6 §:n 1 momentti, 4 luvun otsikko, 9 §:n 1—3 momentti, 10, 12, 13 ja 15 c §, 19 §:n 3 momentti, 20 §:n 1—3 momentti, 21 §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentti, 25 §, 26 §:n 2 momentti, 29 §, 31 §:n 1 momentti, 39 §:n 1 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 42 a §,

sellaisina kuin niistä ovat, 9 §:n 1—3 momentti mainitussa 15 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa, 10 ja 13 §, 19 §:n 3 momentti, 20 §:n 1 ja 2 momentti, 21 §:n 1 momentti ja 42 a § 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1021/82), 12 ja 15 c §, 20 §:n 3 momentti, 22 §:n 1 momentti, 25 § ja 26 §:n 2 momentti mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa, 39 §:n 1 momentti 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (782/90) sekä 42 §:n 1 momentti 1 päivänä marraskuuta 1991 annetussa laissa (1329/91), näin kuuluviksi:

3, 6, 9, 10, 12, 13, 15 c, 19—22, 25, 26, 29, 31,

39, 42 ja 42 a §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä *maalis-*
kuuta 1994.

5.

Laki**tullitariffilain (poist.) liitteenä olevan tullitariffin muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetun tullitariffilain (660/87) liitteenä olevaa tullitariffia, sellaisena kuin se nyt kysymyksessä olevilta kohdilta on muutettuna 14 päivänä heinäkuuta 1989, 29 päivänä kesäkuuta 1990 ja 10 päivänä huhtikuuta 1992 annetuilla laeilla (655/89, 594/90 ja 334/92) (*poist.*) seuraavasti:

1 §
(*Poist.*)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä *maalis-*
kuuta 1994.
(2 mom. *poist.*)

TULLITARIFFI

(Kuten hallituksen esityksessä)

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 59 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Saari, jäsenet Heikkinen, Hämäläinen, Kallis, Laaksonen, Lahti-Nuutila, Luukkainen, Malm, Ryynänen,

Sasi, Savolainen, Tiuri ja Turunen sekä varajäsenet Ala-Nissilä, Apukka (osittain), Backman, Liikkanen, Linnainmaa, Renko, Savela ja Törnqvist.

Vastalauseita

I

Hallituksen esitys tuontimaksulaiksi lähtee lain perustelujen mukaan elintarvikkeiden tuontisuojan säilyttämisestä ennallaan, vaikka kansalaisten ostovoiman parantaminen ja valmistautuminen Euroopan unionin jäsenyyteen vaatisivat suuntautumista ruoan hinnan alentamiseen. Esityksen ja asiantuntijakuulemisten myötä ei voi vakuuttua edes siitä, etteikö elintarvikkeiden rajasuoja ainakin joidenkin tuotteiden osalta nousisi.

Hallituksen esitys ei myöskään merkitse niin suurta muutosta tuontisuojajärjestelmään kuin hallitus antaa ymmärtää. Tuontilisensiointia eli tuontikieltoa vastaamaan on rakennettu ylimitoitettut tuontimaksut ja nykyistä tuontitilannetta haettaisiin määrittämällä nykyistä tuontia vastaavat tuontikiintiöt nykyisillä tuontimaksuilla. Kiintiöiden käyttö on paitsi byrokraattista, myös kyseenalaista vapaan kilpailun kannalta, kuten mm. kilpailuviraston asiantuntija toteaa.

Tuontimaksujen ylimitoitus johtuu siitä, että ne esitetään Suomen GATT-tarjouksen referenssihintojen mukaisina. GATT-tarjouksen kotimarkkinahinnat eivät vastaa erityisesti puutar-

hatuotteiden osalta tuotannon keskimääristä hintatasoa, vaan ylittävät sen reilusti. GATT-sidonta ei ole kuitenkaan välttämätön kaikkien tuotteiden osalta. Lisensiointi voidaan korvata normaalilla maksuperusteisella tuontisuojaalla hallituksen esityksen liitteenä olevassa etuluettelossa mainittujen tuotteiden kohdalta.

Sosialidemokraatit esittivät neuvotellessaan hallituksen kanssa elintarvikkeiden tuontisuojusta, että eräiden kasvien ja vihannesten kiinteitä tuontimaksuja alennetaan ja pyritään samalla pois kiintiöistä kohti tuontimaksujen käyttöön perustuvaa tuontisuoja.

Hallituksen ja sosialidemokraattisen oppositio-
tion välisiä neuvotteluja häiritsi aikapula. Tuontisuoja koskeva lakiesitys osoittautui jopa siinä määrin hankalaksi, että hallituksen esityksen liitteenä oleva etuluettelo on osin nyt hyväksyttävämpi kuin hallituksen tarjouksessa sosialidemokraateille 30.11.1993.

Perustuslakivaliokunta on omassa lausunnossaan todennut, että tuontimaksulakiehdotuksen 6 § vaatii perustuslainsäätämismäärityksen. Valiokunta on muuttanut tuontimaksulain 6 §:ää, mutta ei ole pyytänyt muutoksesta perustuslaki-

valiokunnan lausuntoa. Kun uusi pykälänmuotoilu on edelleen mielestämme perustuslainsäätämisjärjestyksen vaativa, toteamme, että valiokunnan enemmistö ei halunnut pyytää asiasta perustuslakivaliokunnan lausuntoa kiireiseen aikatauluun vedoten.

Koska valtiovarainvaliokunta joutuu käsittelemään tuontimaksulakia kiireellä, joka ei anna mahdollisuuksia lain perusteelliseen läpikäymiseen, ehdotamme vain seuraavia, rajallisia muutoksia:

1) Tuontimaksulain 6 § palautetaan lähes hallituksen alkuperäisen esityksen mukaiseksi. Siten hallitukselle annettaisiin mahdollisuus alentaa tai poistaa tuontimaksu kuluttajahintojen ja teollisuuden raaka-ainekustannusten alentamiseksi.

2) Valiokunnan tulisi edellyttää, että sianlihan tuontimaksua alennetaan 8 prosentilla ja naudanlihan tuontimaksua 10 prosentilla esitykseen verrattuna.

3) Valiokunnan tulisi edellyttää, että lakiehdotuksen liitteenä olevasta etuluettelosta poistetaan kiintiöt. Sipulin tuonti alennetulla tuontimaksulla tulisi sallia 1.5.—15.6., purjosipulin tuonti 15.2.—31.5., valko- ja punakaalin tuonti aikaisemmalla maksulla 15.3.—31.5. ja kiinan-kaalin tuonti 1.2.—5.5.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunta hyväksyisi seuraavat lausumat:

1) ”*Valiokunta edellyttää, että sianlihan tuontimaksua alennetaan 8 prosenttia ja naudanlihan tuontimaksua alennetaan 10 prosenttia mahdollisimman pikaisesti.*”

2) ”*Valiokunta edellyttää, että lakiehdotuksen liitteenä olevasta etuluettelosta poistetaan kiintiöt. Sipulin tuonti alennetulla tuontimaksulla tulisi sallia 1.5.—15.6., purjosipulin tuonti 15.2.—31.5., valko- ja punakaalin tuonti sallitaan aikaisemmalla maksulla 15.3.—31.5. ja kiinan-kaalin tuonti 1.2.—15.5.*”

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät lakiehdotukset hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina lukuun ottamatta 1. lakiehdotuksen 6 §:ää, jonka ehdotamme hyväksyttäväksi näin kuuluvana:

6 §

Tuontimaksuttomuus ja alennettu tuontimaksu

Kuluttajahintojen ja teollisuuden raaka-ainekustannusten alentamiseksi tai niiden nousun estämiseksi tuontimaksua voidaan alentaa tai se voidaan poistaa määräajaksi edellyttäen, ettei toimenpiteestä aiheudu haittaa kotimaiselle maataloustuotannolle tai teollisuudelle.

Valtioneuvosto päättää tuontimaksun alentamisesta tai poistamisesta.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1993

Jouni Backman
Hannele Luukkainen

Pentti Lahti-Nuuttila
Lea Savolainen

Kerttu Törnqvist
Tuulikki Hämäläinen

II

Katsomme, että valtiovarainvaliokunnan mietintöön sisältyvän 1. lakiehdotuksen 6 §:ssä oleva muotoilu on edelleen perustuslainsäätämisjärjestystä vaativa. Kaikkien epäilysten poistamiseksi asian käsittelyn yhteydessä valtiovarainvaliokunnan verojaostossa oppositio on kiinnittänyt asiaan huomiota. Hallituspuolueiden edustajat eivät ole eduskunnan kiireisiin vedoten halunneet pyytää uudesta muotoilusta perustuslakivaliokunnan lausuntoa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietinnön kannanottojen 4. kappaleen toinen virke muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

”Valtiovarainvaliokunta toteaa omana käsityksenään, että esitykseen sisältyvä 1. lakiehdotus on jäljempänä mainituista muutoksista huolimatta käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.”

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1993

Tuulikki Hämäläinen
Timo Laaksonen

Hannele Luukkainen
Kerttu Törnqvist
Jouni Backman

Lea Savolainen
Pentti Lahti-Nuuttila

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Liite 1

Helsingissä

25 päivänä marraskuuta 1993

Lausunto n:o 31

Valtiovarainvaliokunnalle

Eduskunta on lähettäessään 9 päivänä marraskuuta 1993 hallituksen esityksen n:o 271 maataloustuotteiden tuontisuoja ja hinnanerokorvauksia koskevaksi lainsäädännöksi valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa valtiovarainvaliokunnalle.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina maatalousneuvos Esko Juvonen maa- ja metsätalousministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Sakari Alasalmi valtiovarainministeriöstä, osastonjohtaja Keijo Hyvönen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:stä, professori Mikael Hidén, professori Kari S. Tikka ja professori Kaarlo Tuori.

Käsiteltään asian valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lait maataloustuotteiden tuontisuojusta ja hinnanerokorvauksista. Esityksellä pyritään lainsäädännön yhtenäistämiseen.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta, paitsi laki valmistevelolain muuttamisesta, joka on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä helmikuuta 1994.

Esityksen säätämisjärjestysperustelujen mukaan lakeihin perustuvat eri viranomaisten toimivaltuudet ovat rajattuja eivätkä sisällä vapaaharkintaista päätösvaltaa. Tästä syystä lakiehdotukset voidaan hallituksen mielestä käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä. Hallitus on kuitenkin pitänyt perustuslakivaliokunnan lausunnon pyytämistä suotavana, koska säätämisjärjestys saattaa olla tulkinvarainen.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta on arvioinut valtiosääntöoikeudelliselta kannalta 1. ja 2. lakiehdotusta, jotka ovat verolakeja hallitusmuodon 61 §:n merkityksessä (tuontimaksun veronluonteisuudesta ks. esim. PeVL 3/1962 vp).

Hallitusmuodon 61 §:n mukaan valtion verosta säädetään lailla, jossa ovat säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisuuden oikeusturvasta. Perustuslakivaliokunta perusteli (PeVM 17/1990 vp) tätä sanamuotoa seuraavasti: "On oikein, että... hallitusmuodossa kirjataan ne vaatimukset, jotka lainsäädäntökäytännössä on kohdistettu verolain sisältöön. Valiokunnan vakiintuneen kannan mukaan tällaisia vaatimuksia ovat ensiksi verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteiden säätäminen niin tarkasti, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta veroa määrittäessä on sidottua harkintaa, ja toiseksi sen säätäminen, miten verovelvollinen voi saada oikeusturva."

Siltä osin kuin verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista säädettäisiin laissa sillä tavoin, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta ei muodostu sidotuksi, on kysymyksessä valiokunnan vakiintuneessa käytännössä katsottu olevan sellainen verotusvallan delegoiminen, joka hallitusmuodon 61 §:stä poiketessaan vaatii valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n mukaista käsittelyjärjestyä. Valiokunta on kuitenkin pitänyt mahdollisena antaa viranomaisille harkintavaltaa, joka on "vähäistä ja luonteeltaan teknistä" (PeVL 5/1989 vp).

1. ja 2. lakiehdotukseen sisältyy useita säännöksiä, joissa viranomaisille siirtyy jonkinasteista verotukseen vaikuttavaa harkintavaltaa.

Tuontimaksulain 2 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvostolle tuleva valta päättää yksityiskohtaiset tuontimaksuluettelot sekä määrätä kertoimet ja vakiot tuontimaksun laskemista varten on valiokunnan käsityksen mukaan sel-

laista vähäistä ja luonteeltaan teknistä harkintavaltaa, joka ei vaikuta lakiehdotuksen käsittelyjärjestykseen.

Samoin on syytä arvioida 3 §:n 4 ja 5 momenttia, jotka koskevat tuontimaksun muuttamista. Lakiehdotuksen 3 §:n puutteena kylläkin on, ettei siinä säädetä, miten koti- ja maailmanmarkkinahinnat määräytyvät (vrt. PeVL 5/1989 vp). Puute on varsin oleellinen, koska näillä käsitteillä on huomattava merkitys lakiehdotusten sisällön kannalta. Lisäksi on todettava, että mainittujen momenttien lopussa olevien säännösten sanamuoto korostaa ministeriön harkintavaltaa. Tuontimaksuna perittävän määrän suuruus ei saisi riippua avoimesti harkinnasta. Verotusvalan delegointikiellon kannalta nämä säännökset olisi parempi muotoilla niin, että ministeriön on muutettava tuontimaksuja lakiehdotuksessa joustavan oikeusnormin avulla ilmaistun edellytyksen täytyessä.

Viimeksi mainittu huomautus pitää kohdistaa myös 5 §:ään. Sen lisäongelmana on, ettei pykälään sisälly lainkaan säännöstä, millä edellytyksellä tai missä tarkoituksessa vähimmäistuontihinta määrätään. Pykälää tulisi täydentää tällaisin joustavin oikeusnormein, jotta kyseistä harkintaa voidaan kiistattomasti pitää vähäisenä ja luonteeltaan teknisenä.

Ministeriön 2. lakiehdotuksen 4 §:n 2 momenttiin perustuva harkintavalta on niin ikään vähäistä ja luonteeltaan teknistä. Momentin loppuosan sanonnan harkinnanvaraisuus on kuitenkin syytä poistaa. Sama huomautus on tehtävissä 5 §:n loppuosasta.

Hallitusmuodon 61 §:n lailla säätämisen vaatimuksen kannalta selvästi edellä mainittuja ongelmallisempia ovat tuontimaksulakiehdotuksen 6 ja 8 §.

Lakiehdotuksen 6 §:ssä valtioneuvoston valta päättää tuontimaksun alentamisesta ja poistamisesta olisi sinänsä liitetty tiettyihin melko väliin edellytyksiin. Kyseinen valta merkitsisi kuitenkin hyvin yleisluonteista mahdollisuutta päättää poikettavaksi tuontimaksujärjestelmän mukaisesta verotuksesta. Valtioneuvostolle siirtyvää harkintavaltaa on pidettävä niin laaja-alaisena ja tuontimaksuin tapahtuvan verotuksen sisältöön suoraan vaikuttavana, että lakiehdotus on 6 §:n

vuoksi käsiteltävä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Lakiehdotuksen 8 §:n sanamuodon mukaan valtioneuvostolle tulisi yleinen valta päättää vientiedun myöntämisestä lakiehdotuksessa tarkoitetuille tuotteille. Koska vientietu merkitsee tavaran tullittomuutta ja siten vaikuttaa välittömästi verovelvollisuuden alaan, säännös merkitsee niin laajaa verotusvallan delegoimista, että lakiehdotus olisi tästäkin syystä käsiteltävä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Kyseisen pykälän perustelut viittaavat kuitenkin siihen, että tarkoitettu valtioneuvoston päätös koskisikin vientietumenettelyä eikä päätöksellä säänneltäisi, mitkä tässä laissa tarkoitettut tuotteet saavat vientiedun. Jos näin on ja jos valtioneuvoston päätöksen sallittu sisältö kytetään lakitekstissä menettelykysymyksiin, tämä pykälä ei vaikuta lakiehdotuksen käsittelyjärjestykseen.

1. lakiehdotuksen 7 §:n ja 2. lakiehdotuksen 7 ja 8 §:n sisältämät, asialliselta luonteeltaan veronhuojennussäännökset ovat valiokunnan käytännön (esim. PeVL 17/1982 vp, 4/1991 vp ja 9/1992 vp) valossa säätämisyjärjestykseen vaikuttamattomia.

Kummankin tarkasteltavana olevan lakiehdotuksen 12 §:n mukainen järjestely on verraten pitkäaikaisessa käytännössä (esim. PeVM 79/1978 vp ja PeVL 2/1965 vp) katsottu mahdolliseksi perustuslainsäätämisyjärjestystä käyttämättä.

1. lakiehdotuksen 13 §:ssä tulisi muun muassa oikeusturvan valtiosääntöisen erityismerkityksen takia mainita muutoksenhaku nimenomaisesti, kuten 2. lakiehdotuksen 13 §:ssä on tehtykin.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että 2.—5. lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä ja

että 1. lakiehdotus on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Niinistö, jäsenet Jansson, Jääteenmäki, Kaarilahti, Laine,

J. Leppänen, Moilanen, Nikula, Varpasuo, Vistbacka, Vuoristo, Vähänäkki ja Väistö sekä varajäsenet von Bell ja Komi.

EDUSKUNNAN
MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA

Liite 2

Helsingissä
3 päivänä joulukuuta 1993
Lausunto n:o 7*Valtiovarainvaliokunnalle*

Eduskunta on lähettäessään 9 päivänä marraskuuta 1993 hallituksen esityksen n:o 271 maataloustuotteiden tuontisuoja ja hinnanerokorvauksia koskevaksi lainsäädännöksi valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa valtiovarainvaliokunnalle.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina maa- ja metsätalousministeri Martti Pura, kansliapäällikkö Reino Uronen, ylijohtaja Ilkka Ruska, neuvotteleva virkamies Paavo Mäkinen, maatalousneuvos Heimo Hanhilahti, maatalousneuvos Esko Juvonen, maatalousneuvos Seppo Hassinen ja ylitarkastaja Sirpa Karjalainen maa- ja metsätalousministeriöstä, ulkomaankauppaministeri Pertti Salolainen, kansliapäällikkö Matti Vuoria ja vanhempi hallitussihteeri Elise Pekkala kauppa- ja teollisuusministeriöstä, valtiovarainministeri Iiro Viinanen, budjettipäällikkö Raimo Sailas, budjettisihteeri Elina Selinheimo ja finanssisihteeri Irmeli Virtaranta valtiovarainministeriöstä, osastopäällikkö Antti Satuli ulkoasiainministeriöstä, ylitarkastaja Pirkko Kovanen ja tullisihteeri Merja Sandell tullihallituksesta, tullineuvos Klas Stening tulliasiainneuvottelukunnasta, tutkimuspäällikkö Juhani Pennanen kilpailuvirastosta, osastonjohtaja Keijo Hyvönen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, puheenjohtaja Ola Rosendahl Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, toimitusjohtaja Pekka Hämäläinen ja ulkomaankauppapäällikkö Lea Lastikka Elintarviketeollisuusliitosta, pääsihteeri Leena Simonen Suomen Kuluttajaliitosta, johtaja Osmo Laine Kaupan Keskusliitosta, toimitusjohtaja Timo Peltola Huhtamäki Oy:stä ja toimitusjohtaja Esko Lindstedt Cultor Oy:stä. Lisäksi Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö on antanut kirjallisen asiantuntijalausannon.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi maataloustuotteiden tuontisuoja ja hinnanerokorvauksia koskevat lait. Kyseessä olisi

nykyiseen tuontimaksulakiin, elintarviketuotteiden valmisteverolakiin ja maataloustulolakiin perustuvien tuontimaksu-, hinnanerokorvaus- ja vientitukijärjestelmän yhtenäistäminen liittyen maataloustulojärjestelmän kokonaisuudistukseen ja käynnissä oleviin kansainvälisiin kauppaja yhdentymisneuvotteluihin.

Tuontimaksulailla säädettäisiin maahan tuotujen tuotteiden tuontimaksuista. Esitys muuttaisi nykyistä tuontimaksujärjestelmää Euroopan yhteisössä käytössä olevan järjestelmän kaltaiseksi. Lailla maataloustuotteiden hinnanerokorvauksista säädettäisiin viennin yhteydessä maksettavista hinnanerokorvauksista ja vientiin rinnastettavasta kotimaisten hintojen alentamisesta. Hinnanerokorvauslailla korvattaisiin nykyiset maataloustulolain ja elintarviketuotteiden viennin hinnanerokorvausten määräytymisperusteisiin liittyvät valmisteverolain mukaiset järjestelmät. Tämän johdosta esitys sisältää myös esityksen laiksi elintarviketuotteiden valmisteverosta. Lisäksi esitys sisältää esitykset laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta ja tullitariffilain muuttamisesta.

Esityksellä yhtenäistettäisiin myös hallintoa kokoamalla kyseessä olevien asioiden hallinto maa- ja metsätalousministeriöön. Nykyisin voimassa olevien lakien mukaan valtiovarainministeriö ja tullihallitus huolehtivat tuontimaksulain ja elintarviketuotteiden valmisteverolain mukaisista hallintotehtävistä, kauppa- ja teollisuusministeriö huolehtii maataloustulolain mukaisista maataloustuotteiden vientituen hallintotehtävistä ja maa- ja metsätalousministeriö maataloustulolain mukaisesta vientiin rinnastettavasta kotimaisten hintojen alentamisesta. Hinnanerokorvaus- ja vientitukimäärärahat ovat valtion talousarviossa maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvion esitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voi-

maan vuoden 1994 alusta. Laki valmiste-
verotuslain muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan kuitenkin 1 päivänä helmikuuta 1994.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset ovat osa kokonaisuudesta, johon liittyvät eduskunnalle erikseen annetut esitykset laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelmästä, laiksi kilpailunrajoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamiseksi ja laiksi maataloustuotteiden markkinointirahastosta. Viimeksi mainittu esitys on kuitenkin eduskunnan täysistunnon kolmannessa käsittelyssä hyväksytty jätettäväksi lepäämään ensimmäisiin vaalien jälkeen pidettäviin varsinaisiin valtiopäiviin. Esitystä ei siten voida saattaa voimaan

esityksessä ehdotetun mukaisesti 1.1.1994. Valiokunta pitääkin tarpeellisena, että nyt käsiteltävään esitykseen sisältyvistä lakiehdotuksista poistetaan lepäämään jätettäväksi hyväksyttyyn lakiehdotukseen liittyvät kytkennät.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta esittää kunnioittavasti,

että valtiovarainvaliokunta mietintöönsä laatiessaan ottaisi huomioon, mitä tässä lausunnossa on esitetty.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja S.-L. Anttila, varapuheenjohtaja Iivari, jäsenet Järvelä, Kal-

li, Kohijoki, Koistinen, Koski, Lahikainen, Ollila, Polvinen, Pulliainen, Rajamäki, Rinne, Saario ja Westerlund sekä varajäsen Björkenheim.

Eriäviä mielipiteitä

I

Hallituksen esitys tuontimaksulaiksi lähtee lain perustelujen mukaan elintarvikkeiden tuontisuojaajan säilyttämisestä ennallaan, vaikka kansalaisten ostovoiman parantaminen ja valmistautuminen Euroopan unionin jäsenyyteen vaatisivat suuntautumista ruuan hinnan alentamiseen. Esityksen — ja asiantuntijakuulemisten — myötä ei voi vakuuttua edes siitä, etteikö elintarvikkeiden rajasuojat ainakin joidenkin tuotteiden osalta nousisi.

Hallituksen esitys ei myöskään merkitse niin suurta muutosta tuontisuojaajajärjestelmään, kuin hallitus antaa ymmärtää. Tuontilisensiointia eli tuontikieltoa vastaamaan on rakennettu ylimitoitettut tuontimaksut ja nykyistä tuontitilannetta haettaisiin määrittämällä nykyistä tuontia vastaavat tuontikiintiöt nykyisillä tuontimaksuilla. Kiintiöiden käyttö on paitsi byrokraattista, myös kyseenalaista vapaan kilpailun kannalta, kuten muun muassa kilpailuviraston asiantuntija totesi.

Tuontimaksujen ylimitoitus johtuu siitä, että ne esitetään Suomen GATT-tarjouksen referenssihintojen mukaisina. GATT-tarjouksen kotimarkkinahinnat eivät vastaa erityisesti puutarhatuotteiden osalta tuotannon keskimääräistä hintatasoa, vaan ylittävät sen reilusti. GATT-sidonta ei ole kuitenkaan välttämätön kaikkien tuotteiden osalta. Lisensiointi voidaan korvata normaalilla maksuperusteisella tuontisuojaalla hallituksen esityksen liitteessä olevassa etulue-
lossa mainittujen tuotteiden kohdalla.

Sosialidemokraatit esittivät neuvottellessaan hallituksen kanssa elintarvikkeiden tuontisuo-
jasta, että eräiden kasvien ja vihannesten kiinteitä tuontimaksuja alennetaan ja pyritään samalla pois kiintiöistä kohti tuontimaksujen käyttöön perustuvaa tuontisuoja.

Hallituksen ja sosialidemokraattisen opposition välisiä neuvotteluja häiritsi aikapula. Tuontisuoja koskeva lakiesitys osoittautui jopa siinä määrin hankalaksi, että hallituksen esityksen

liitteenä oleva etuluettelo on osin nyt hyväksytävämpi kuin hallituksen tarjouksessa sosialidemokraateille 30.11.1993.

Koska myös valtiovarainvaliokunta joutuu käsittelemään tuontimaksulakia kiireellä, joka ei varmaankaan anna mahdollisuuksia lain perusteelliseen läpikäymiseen, ehdotamme vain seuraavia rajallisia muutoksia:

1) Valtiovarainvaliokunta palauttaa tuontimaksulain 6 §:n hallituksen alkuperäisen esityksen mukaiseksi. Siten hallitukselle annettaisiin mahdollisuus alentaa tai poistaa tuontimaksu

kuluttajahintojen ja teollisuuden raaka-ainekustannusten alentamiseksi.

2) Sianlihan tuontimaksua alennetaan 8 prosentilla ja naudanlihan tuontimaksua 10 prosentilla esitykseen verrattuna.

3) Liitteenä olevasta etuluettelosta poistetaan kiintiöt. Sipulin tuonti alennetulla tuontimaksulla sallitaan 1.5.—15.6., purjosipulin tuonti 15.2.—31.5., valko- ja punakaalin tuonti sallitaan aikaisemmalla maksulla 15.3.—31.5. ja kiinankaalin tuonti 1.2.—15.5.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 1993

Ulpu Iivari
Heikki Rinne

Kari Rajamäki
Erja Lahikainen

II

Esitys on joustamaton eikä anna liikkumavaraa satovaihteluiden ja muiden nopeasti ajankohtaistuvien tuontitarpeiden huomioimiseksi.

Päätösvalta siirtyy yksinomaan maa- ja metsätalousministeriölle. Valtioneuvosto voisi päättää vain peruskiintiöstä.

Erityisen ongelmallista ehdotuksessa on se, että maa- ja metsätalousministeriö voi tulkinnal-

laan rajoittaa teollisuuden tuontimahdollisuuksia muun muassa laatusyistä, jos maassa olisi vielä satoa myymättä. Näin teollisuus voisi toteuttaa vain täydennystuontia (6 §:n 1 mom.).

Käytännössä esitys johtaa päätösvallan keskittymiseen maa- ja metsätalousministeriölle eikä edes nykyjärjestelmän mukainen joustavuus toteudu.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 1993

Väinö Saario

